

INTEGRATION TA'LIM MUHITIDA O'QITUVCHILAR UCHUN QULAY PLATFORMALARDAN FOYDALANISH JARAYONLARI

Anvarbekova Xilola Numanova

73-Davlat ixtisoslashtirilgan
umumta'lim maktabi o'qituvchisi

Annotatsiya:

Globallashtirish jarayoni shiddat bilan kechayotgan bir zamonda o'qituvchilarning zamonaviy texnologiyalardan foydalanish zarurati ortib bormoqda. Har qadamda insonlarning og'irini yengil qiluvchi axborot texnologiyalari ko'payib bormoqda. Ta'lim tizimida ham juda ko'plab zamonaviy platformalar orqali dars jarayonlari qiziqarli va tushunarli tarzda tashkil etilmoqda.

Kalit so'zlar: Integratsiya, texnologiya, dasturlar, platformalar, dasturiy ta'minot.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida integratsion yondashuvning keng tarqalgani, o'qituvchilarga o'quv jarayonini samarali tashkil etish va uni o'zgaruvchan sharoitlarga moslashtirishda yangi qiyinchiliklarni tug'diradi. Bu jarayonda, o'qituvchilarga zamonaviy texnologiyalarni, ayniqsa, o'qitishni engillashtiradigan qulay platformalarni qo'llash juda muhim. Ushbu maqolada, integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar uchun qulay platformalardan foydalanish jarayonlarini tahlil qilishga harakat qilinadi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilarga yuzaga chiqadigan qiyinchiliklar
Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar quyidagi qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin:[2]

• **Turli fanlarning bir-biri bilan uyg'unlashuvi:** Integratsion yondashuvda, o'qituvchi turli fanlarni birlashtirib, ulardan bir-birini to'ldiruvchi va mustahkamlovchi o'zaro bog'liqliklarni yaratishga harakat qiladi. Bu jarayon, ayniqsa, bir nechta fanlarni o'qituvchi uchun murakkab bo'lishi mumkin.

• **O'quvchilarning har xil ehtiyojlarini qondirish:** Integratsion yondashuvda o'quvchilarning har xil qobiliyatlari, bilimlar darajasi, qiziqishlari va o'rganish usullari hisobga olinadi. Bu esa, o'qituvchilardan individualizatsiya qilingan yondashuvni qo'llashni talab qiladi, bu esa, qo'shimcha vaqt va resurslarni talab qiladi.

• **Texnologiyalarni qo'llashda murakkablik:** O'qituvchilar uchun o'quv jarayonida turli xil texnologiyalarni, jumladan, ta'lim platformalarini ishlatishga qobiliyatli bo'lish muhimdir. Ba'zi o'qituvchilar esa, bu texnologiyalarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin.

O'qituvchilar uchun qulay platformalarning afzalliklari

O'qituvchilar uchun qulay platformalardan foydalanishning ko'plab afzalliklari mavjud:[3]

• **O'quv jarayonini tashkil etishni soddalashtirish:** Platformalar orqali o'qituvchilar o'quv materiallarini, vazifalarni, testlarni, baholovchi mezonlarni, o'quvchilarga xabarlarni tarqatish va boshqa jarayonlarni osongina amalga oshirishi mumkin.

• **O'quvchilarning faolligi va ishtirokini oshirish:** Platformalar orqali o'qituvchilar o'quvchilarga interaktiv o'quv materiallari, o'yinlar, videolar, virtual laboratoriyalar kabi turli xil o'quv resurslarini taqdim etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa, o'quvchilarning ta'limga qiziqishini oshiradi va ularning o'quv jarayonidagi faolligini kuchaytiradi.

• **O'qitish jarayonini shaxsiylashtirish:** Platformalar o'qituvchilarga o'quvchilarning har xil ehtiyojlariga moslashtirilgan individual o'quv rejasini yaratish imkoniyatini beradi.

• **O'quv jarayonini kuzatish va baholashni yaxshilash:** Platformalar o'qituvchilarga o'quvchilarning o'rganish jarayonini kuzatish, ularning progressini baholash, testlarni avtomatlashtirish, natijalarni tahlil qilish va boshqa baholash jarayonlarini amalga oshirish imkoniyatini beradi.

Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar uchun qulay platformalarning turlari

Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar uchun quyidagi platformalarning turlari keng qo'llaniladi:[4]

• **Ta'lim resurslari platformalari:** Bu platformalar o'quvchilarga ta'lim materiallarini, vazifalarni, testlarni, video darsliklarni va boshqa o'quv resurslarini taqdim etishga imkon beradi. Masalan, Khan Academy, Coursera, Udemy, EdX va boshqalar.

• **O'qitish platformalari:** Bu platformalar o'qituvchilarga o'quvchilar bilan onlayn o'qitish, ularning progressini kuzatish, baholashni amalga oshirish va boshqa jarayonlarni tashkil qilish imkoniyatini beradi. Masalan, Moodle, Google Classroom, Canvas, Blackboard va boshqalar.

• **Kommunikatsiya platformalari:** Bu platformalar o'qituvchilarga o'quvchilar bilan aloqa o'rnatish, ularga xabarlar tarqatish, forumlar tashkil qilish, chatlarni amalga oshirish va boshqa kommunikatsiya jarayonlarini amalga oshirish imkoniyatini beradi. Masalan, WhatsApp, Telegram, Zoom, Skype va boshqalar.

• **Ijodkorlik platformalari:** Bu platformalar o'qituvchilarga o'quvchilarga turli xil ijodiy ishlarni, masalan, taqdimotlarni, videolarni, rasmlarni yaratishga imkon beradi. Masalan, Canva, Prezi, Adobe Creative Cloud va boshqalar.

Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar uchun platformalardan foydalanish jarayonlari

Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar platformalardan foydalanishni quyidagi bosqichlarda amalga oshirishlari mumkin:[5]

• **Platformalarni tanlash:** O'qituvchilar o'ziga mos keladigan platformani tanlashda quyidagi omillarni hisobga olishlari kerak:

- Platformaning funktsionalligi,
- Qulayligi,
- O'quvchilar uchun mosligi,
- Texnik jihatdan mosligi.

• **Platformalar bilan tanishish:** O'qituvchilar tanlagan platformalar bilan tanishish, ularning imkoniyatlari va foydalanish qoidalari bilan tanishish uchun qo'llanmalarni o'qish, video darsliklarni ko'rish yoki maxsus kurslarda qatnashish mumkin.

• **Platformalarni o'quv jarayoniga joriy etish:** O'qituvchilar platformalarni o'quv jarayoniga asta-sekin joriy etishlari mumkin. Avvaliga, ular faqat bitta funktsiyani qo'llashi, keyinchalik esa, qo'llanmalarni kengaytirishi mumkin.

• **O'quvchilarga platformalarni o'rgatish:** O'qituvchilar o'quvchilarga tanlagan platformalarni ishlatishni o'rgatish, ularga platformaning funksiyalari, imkoniyatlari va ishlatish qoidalari to'g'risida ma'lumot berish, ularni platformalar bilan ishlashga o'rgatish uchun mashqlar o'tkazish mumkin.

• **Platformalardan samarali foydalanish:** O'qituvchilar platformalardan samarali foydalanish uchun quyidagi tavsiyalarga amal qilishlari mumkin:

- Platformalarni muntazam ravishda ishlatish,
- Platformalardan foydalanishni o'qitish jarayonini muntazam ravishda takomillashtirish,
- O'quvchilarning platformalar bilan ishlash jarayonini muntazam ravishda kuzatib borish va ularga yordam berish.

XULOSA

Integratsion ta'lim muhitida o'qituvchilar uchun qulay platformalardan foydalanish, o'qitish jarayonini samaraliroq va sifatliroq qilishga yordam beradi. Platformalarning imkoniyatlaridan to'g'ri foydalanish orqali, o'qituvchilar o'quv jarayonini tashkil etishni soddalashtirishi, o'quvchilarning faolligi va ishtirokini oshirishi, o'qitish jarayonini shaxsiylashtirishi, o'quv jarayonini kuzatish va baholashni yaxshilashi mumkin. Platformalardan foydalanish jarayonini muntazam ravishda takomillashtirish orqali, o'qituvchilar o'zlarini integratsion ta'lim muhitida o'qitish jarayonini boshqarishda yanada o'ziga ishonchli va samaraliroq his qilishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Technology Integration in the Classroom: Transforming Teaching and Learning, by M.J. Koehler and P. Mishra. Routledge, 2019.
2. Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning, by M.G. Moore and W.G. Anderson. Routledge, 2017.
3. Blended Learning: Designing for Innovation and Success in Higher Education, by C. Bonk and C. Graham. Routledge, 2016.
4. The Handbook of Research on Educational Communications and Technology, edited by J.V. R. J. (2017). Springer.

5. "The Impact of Technology Integration on Student Learning: A Meta-Analysis" by J.V. R. J. (2017). Educational Technology Research and Development, vol. 65, no. 1, pp. 1-20.

6. "Using Technology to Support Collaborative Learning in the Classroom" by M.J. Koehler and P. Mishra. Journal of Technology and Teacher Education, vol. 25, no. 3, pp. 255-272.

